

ทัศนคติของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดมุกดาหารATTITUDE OF LEADERS OF LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATIONS TO SPECIAL
ECONOMIC ZONES IN MUKDAHAN PROVINCE**อรปภัตร จันทรสาขา¹ และ ณัฐพล พรมวิชา**Ornpapat jantarasakha¹, Nattapol Promwicha

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Thailand

E-mail: marnfah200@gmail.com¹

Received 25 August 2024; Revised 08 October 2024; Accepted 08 October 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการทัศนคติของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดมุกดาหาร 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทัศนคติของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดมุกดาหาร ในแต่ละพื้นที่ที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกัน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 คน นายกเทศมนตรีเทศบาล 5 คน ปลัดเทศบาลในพื้นที่ 3 คน รวม 9 คน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิด และคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เดียว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้นำในท้องถิ่นโดยเป็นตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเกิดขึ้นของเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร ทุกคนมองว่าเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องและสามารถสร้างความพัฒนาให้กับจังหวัดได้ 2) ทัศนคติของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในแต่ละพื้นที่มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน จะมีเฉพาะบางพื้นที่ที่มีความเห็นต่างในเรื่องของการประกาศให้พื้นที่ทั้งหมดมีลักษณะเหมือนกันคือสร้างให้เป็นอุตสาหกรรม 1 ท่าน แต่ทั้งหมดมีความเห็นเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหารในทางบวก

คำสำคัญ: ทัศนคติ, ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, เขตเศรษฐกิจพิเศษ**Abstract**

This research article has the objectives 1) to study the leaders' attitudes of local government organizations towards the Special Economic Zone of Mukdahan Province and 2) to compare the opinions of the leaders of local government organizations towards the Special Economic Zone of Mukdahan Province. What are the similarities or differences The population in this study includes 1 provincial executive organization, 5 municipal mayors, and 3 local municipal secretaries, for a total of 9 people. Induction interviews are open-

ended questions and single interviews. Data were analyzed by content analysis and descriptive writing.

The study results showed that (1) local leaders, representing local government organizations, had a positive attitude towards the emergence of the Mukdahan Special Economy; Everyone sees it as the right action and can create development for the province. (2) Attitude of Local Government Leaders In each area, there is a similar gen idea. There will only be some areas that have different opinions on declaring that all areas have the same characteristics, namely to build them into industries. But all of them have opinions about the Mukdahan Special Economic Zone.

Keywords: Attitude, Leaders of Local Government Organizations, Special Economic Zone

บทนำ

เขตเศรษฐกิจพิเศษในมุกดาหารคือพื้นที่ที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจการต่าง ๆ ในด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การบริการ และกิจการอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษมุกดาหารมีความสำคัญในการเชื่อมโยงการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง และมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทย ลาว เขตเศรษฐกิจพิเศษในมุกดาหารคือพื้นที่ที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจการต่าง ๆ ในด้านอุตสาหกรรม ด้านพาณิชยกรรม การบริการ และกิจการอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษมุกดาหารมีความสำคัญในการเชื่อมโยงการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง และมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทย ลาว มุกดาหาร เป็นจังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดนระยะทาง 72 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ 642 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 4,407 ตร.กม. ประกอบด้วย 7 อำเภอ ประชากร 352,000 คน ทำเลที่ตั้งอยู่ปลายทางด้านตะวันออกสุดของประเทศไทย ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East West Economic Corridor : EWEC) ก่อนข้ามสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 สุนทรโกสอนพวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นแขวงใหญ่อันดับที่สองรองจากนครหลวงเวียงจันทน์ มีประชากรมากกว่า 1 ล้านคนด้วยทำเลที่ตั้งทำให้จังหวัดมุกดาหารเป็นจุดเชื่อมโยงการค้า และวัฒนธรรมที่สำคัญกับประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ที่มีทั้งศักยภาพ และอุปสงค์ทางการค้าสูงหลายประเทศ เช่น สปป.ลาว เวียดนาม ไปจนถึงจีนตอนใต้ เข้าสู่เมืองผิงเสียง ผ่านเมืองฉงจั่ว ไปถึงนครหนานหนิง มลฑลกว่างสี ที่มีประชากรกว่า 100 ล้านคน อันจะเป็นแหล่งรองรับสินค้าขนาดใหญ่ของจังหวัดมุกดาหารและประเทศไทย และหากใช้เส้นทาง EWEC เริ่มจากเมืองท่าด่านของเวียดนามผ่านเมืองเว้ และเมืองลาวบาว ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของเวียดนาม ติดกับชายแดน สปป.ลาว จากนั้นใช้เส้นทางหมายเลข 9 ผ่านเข้าแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ข้ามสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 (มุกดาหาร – สะหวันนะเขต) สู่ประเทศไทยที่จังหวัดมุกดาหาร ผ่านกาฬสินธุ์ ขอนแก่น เพชรบูรณ์ พิษณุโลก จนไปสุดที่ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เข้าไปยังประเทศเมียนมา ทะลุถึงอ่าวมะละเกาะมะที่เมืองมะละล่าย หรือมะละแหม่ง เส้นทางนี้ก็นับได้ว่า เป็นท่าเรือบกที่เชื่อมจากทะเลจีนใต้ไปสู่มหาสมุทรอินเดียที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหารนั้น ไม่ได้เกิดจากการรวมตัวของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ที่จะป็นองค์กรในการขับเคลื่อนและผลักดันให้เกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ แต่เป็นการนำเสนอของข้าราชการและการ

วางแผนนโยบายขององค์กรระดับชาติ เพื่อเชื่อมต่อเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีการนำเสนอโครงข่ายที่เป็นเส้นทางหลักจากตะวันออกสู่ตะวันตกและตะวันตกสู่ตะวันออกของภาคพื้นทวีปของอาเซียนเพื่อเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจให้เกิดการขยายตัวมากขึ้น จึงทำให้เกิด แนวระเบียบเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก ซึ่งเชื่อมต่อทะเลจีนใต้และมหาสมุทรอินเดีย เริ่มจากท่าเรือเมืองดานัง ผ่านลาวที่ด่านลาวบาว-สะหวันเซต มายังไทยที่จังหวัดมุกดาหาร ออกสู่ท่าเรือที่เกาะละแหม่ง โดยไม่ได้มีการเข้าไปมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตั้งแต่เริ่มต้น ดังนั้นการที่ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนจะมีความเข้าใจในนโยบายของทางราชการที่เต็มไปด้วยกฎหมายและศัพท์เทคนิคคงเป็นเรื่องยากที่จะเข้าใจ อีกประการคือข้าราชการการเมืองในท้องถิ่นและประชาชนไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อน อีกทั้งที่ผ่านมารัฐไทยนำเสนอหรือทำนโยบายก็ล้วนเป็นการสั่งการจากบนลงล่างและบดขยี้คนชายขอบ ไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควรซึ่งเป็นตามสิทธิตามรัฐธรรมนูญ เช่น โครงการลงทุนใหญ่ๆที่เกิดขึ้นมาแล้วที่สร้างผลกระทบต่อชาวบ้านสุดท้าย อบต.ไม่สามารถนำเงินการแก้ไขได้เลยในกรณีประเทศไทยที่ผ่านมา ปัญหามากกว่าที่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่น เนื่องจากการขาดความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรม และความเอาใจใส่ของ อบต. ซึ่งเป็นองค์กรที่จะต้องปกป้องผลประโยชน์สาธารณะของท้องถิ่นและประชาชน แต่เท่าที่ผ่านมากระบวนการเรียนรู้ของ อบต. และชาวบ้านยังทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ อันเนื่องจากไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเต็มที่ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นทำให้กลไกมีหน้าที่ให้บริการสาธารณะขั้นพื้นฐานไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างทันท่วงที ทำให้ประชาชนเดือดร้อนจากการประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่างๆของประเทศ (Tangpanitanon,2020)

ดังนั้นตัวแทนที่จะเข้าร่วมหรือควรมีส่วนร่วมกิจการสาธารณะที่ส่งผลต่อท้องถิ่นต้องเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับนั่นคือตัวแทนของคนทั้งจังหวัดและคนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้นำในท้องถิ่นไม่สามารถปฏิเสธความสำคัญได้ว่ามีผลต่อแนวคิดของประชาชนในพื้นที่ การทำวิจัยครั้งนี้เพื่อค้นหาความเป็นจริงตามทัศนคติของคนในท้องถิ่นว่ายึดโยงกับผู้นำในท้องถิ่นหรือไม่ และเจตจำนงแท้ของผู้นำเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการทัศนคติของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในทัศนคติของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดมุกดาหาร

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเรื่องของการกระจายอำนาจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มุ่งเน้นให้ประชาชนรับผิดชอบปกครองตนเอง ฝ่ายนิติบัญญัติได้ออกกฎหมายให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจอย่างเป็นธรรม เช่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เนื้อหาสาระของกฎหมายฉบับนี้ได้ให้บทบาท คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดหลักเกณฑ์ภารกิจ งบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปกครองตนเองหลักการกระจายอำนาจเป็นหลักการปฏิบัติงานที่ต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Chaiyon,2014) สามารถบริหารจัดการตัวเองได้โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและทำหน้าที่นิติบัญญัติ มีงบประมาณเป็นของตนเองและมีอำนาจในการบริหารงบประมาณเป็นที่ทราบกัน

โดยทั่วไปว่า แนวคิดพื้นฐานที่เปรียบเสมือนกับกรอบความคิดใหญ่ในการจัดระบบการปกครองท้องถิ่นนั้น คือ แนวคิดที่ว่าด้วย “ การกระจายอำนาจ ” (Decentralization) อย่างไรก็ดี แนวคิดและความหมายของการกระจายอำนาจนี้ แม้ดูเหมือนจะเป็นแนวคิดที่รับรู้และเข้าใจกันอยู่ แต่หากสำรวจถึงคำอธิบายและการให้นิยามความหมายต่อคำดังกล่าว กลับมิได้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหากแต่มีความแตกต่างหลากหลายอยู่ค่อนข้างมาก อีกทั้งยังถูกใช้หรือกล่าวถึงในหลากหลายบริบท หรือแม้กระทั่งใช้ภายใต้บริบทเดียวกันก็ยังคงมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ดังนั้น ในเบื้องต้นนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสำรวจถึงคำอธิบายและการให้ความหมายของคำดังกล่าว ตลอดจนกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อลดความสับสนที่อาจจะเกิดขึ้นได้ (Tanchai,2014) สรุปแล้ว หลักการกระจายอำนาจการปกครอง คือการที่รัฐบาลบริหารส่วนกลางมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรทางปกครองอื่นที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของราชการบริหารส่วนกลาง เพื่อให้ไปจัดการบริหารการปกครองบางอย่างในท้องถิ่นได้อย่างอิสระ ไม่ต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง แต่ทั้งนี้รัฐบาลบริหารส่วนกลางยังคงไว้ซึ่งอำนาจการควบคุมกำกับดูแลอยู่ห่างๆ หรืออีกนัยหนึ่งการกระจายอำนาจการปกครอง เป็นการที่รัฐได้โอนอำนาจหน้าที่บางประการให้กับนิติบุคคลอื่นตามกฎหมายมหาชน เพื่อดำเนินกิจการหรือประกอบกิจการบางอย่างแทนรัฐ นิติบุคคลที่ได้รับโอนอำนาจไปนั้นมิใช่อิสระแยกต่างหากจากรัฐ โดยมีงบประมาณและทรัพย์สินของตนเอง ทั้งยังมีผู้บริหารของตนเองอีกด้วย

แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ (Leadership) หรือความเป็นผู้นำ ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการนำภาวะผู้นำมีความหมายเกี่ยวข้องกับกระบวนการและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการจูงใจให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรม และปฏิบัติตาม เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน ดังเช่นนิยามของ กล่าวว่าภาวะผู้นำหมายถึง พฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ภาวะผู้นำ จึงเป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจที่ตนมีอยู่ในการชักนำ หรือโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชา (Praphaipheth & et al.,2023)

จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับความสำเร็จของผู้นำ ภาวะผู้นำได้รับความสนใจ และมีการศึกษามาเป็นเวลานานแล้ว เพื่อให้รู้ว่าอะไรเป็นองค์ประกอบที่ จะช่วยให้ผู้นำมีความสามารถในการนำหรือมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพการศึกษานั้นได้ศึกษาตั้ง แต่คุณลักษณะ (Traits) ของผู้นำ อำนาจ (Power) ของผู้นำ พฤติกรรม (Behavior) ของผู้นำแบบต่าง ๆ และอื่น ๆ ในปัจจุบันนี้ ก็ยังมีการศึกษาภาวะผู้นำอยู่ตลอดเวลา และพยายามจะหาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในแต่ละองค์การและในสถานการณ์ต่าง ๆ กันการที่ผู้นำประพฤติตนเป็นแบบอย่าง หรือเป็นโมเดลสำหรับผู้ตาม ผู้นำจะเป็นที่ยกย่อง เคารพนับถือ ศรัทธา ไว้วางใจและทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อร่วมงานกัน ผู้ตามจะพยายามประพฤติปฏิบัติเหมือนกับผู้นำและต้องการเลียนแบบผู้นำของเขา สิ่งที่ผู้นำต้องปฏิบัติเพื่อบรรลุถึงคุณลักษณะนี้ คือ ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์และความสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ตาม ผู้นำจะมีความสม่ำเสมอมากกว่าการเอาแต่อารมณ์สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์วิกฤต ผู้นำสามารถเป็นที่คาดหวังได้ว่าจะกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ผู้นำจะเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและมีจริยธรรมสูง ผู้นำมักจะมี การหลีกเลี่ยงในการใช้อำนาจเพื่อแสวงหาเข้าตัวแต่จะมุ่งสร้างเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมหรือของกลุ่ม และทำให้ผู้ตามมีความรู้สึกว่าเป็นพวกหรือกลุ่มก่อนเดียวกันเดียวกันกับผู้นำ โดนอาศัยวิสัยทัศน์และการมีจุดประสงค์ร่วมกัน ผู้นำแสดงความมั่นใจช่วยสร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ผู้ตามจะเลียนแบบผู้นำและพฤติกรรมของผู้นำจากการสร้างความมั่นใจในตนเองประสิทธิภาพและความเคารพในตนเอง ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงรักษาอิทธิพลของตนในการบรรลุเป้าหมายและปฏิบัติภาระหน้าที่ขององค์กร

แนวคิดเรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษ

มุกดาหาร เป็นจังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดนระยะทาง 72 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ 642 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 4,407 ตร.กม. ประกอบด้วย 7 อำเภอ ประชากร 352,000 คน ท่าเลที่ตั้งอยู่ปลายทางด้านตะวันออกสุดของประเทศไทย ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East West Economic Corridor : EWEC) ก่อนข้ามสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 เศรษฐกิจพิเศษ มุกดาหารมองการเมืองของการพัฒนา ซึ่งรัฐบาลนโยบายตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 2530 เกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นเสรีนิยมใหม่ทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่ให้อำนาจกับบทบาทในด้านระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ลดอำนาจรัฐบาลกลาง ให้เอกชนดำเนินงานทางเศรษฐกิจอย่างเป็นอิสระ ซึ่งเชื่อว่าตลาดจะสามารถทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดเสรีนิยมใหม่กลายเป็นวาทกรรมหลักที่ใช้ในการผลักดันนโยบายเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ชายแดนของประเทศไทย (Krisnachuta & Srisupun.(2019).

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการรวบรวมข้อมูลเอกสารตำรา ที่เกี่ยวข้อง เก็บข้อมูลพื้นที่จริง ในระยะเวลาในการทำวิจัย ตั้งแต่ 1 มีนาคม 2566 – 30 มกราคม 2567 การศึกษาครั้งนี้ ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 คน นายกเทศมนตรีเทศบาล 5 คน ปลัดเทศบาลในพื้นที่ 3 คน รวม 9 คน ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (Induction interview) เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด และคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เดี่ยว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา

1) ทักษะคติของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ความเห็นกับการประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้นำในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของการพัฒนาจังหวัดมุกดาหารให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ทั้งข้าราชการยังมีความมุ่งหมายปรารถนาให้เกิดการพัฒนาอย่างจริงจังให้เร็วมากที่สุดที่ได้การประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้ “ผมเป็นหนึ่งในคณะกรรมการที่เป็นผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่แรก ยิ่งไปกว่านั้นการเสนอเขตพื้นที่อำเภอดอนตาลเป็นส่วนขยายพื้นที่พิเศษนั้นผมก็ผลักดันให้เป็นพื้นที่เชิงเกษตรและท่องเที่ยวพื้นที่สีเขียว มากกว่าที่รับเป็นอุตสาหกรรม ไม่ได้ประกาศเป็นพื้นที่แบบปัจจุบันอาจกลายเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม เรามองเห็นศักยภาพของพื้นที่ดอนตาลที่ควรทำอะไรไม่ควรทำอะไร” (นายกเทศมนตรีเทศบาลดอนตาล) “ผมต้องเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการทำให้เกิดเป็นพื้นที่จริงจึงมีการสนับสนุนอย่างจริงจัง และอยากให้เกิดมากผลดีมากกว่าผลเสียตามความคิดของผมอื่นๆ เทศบาลรับเอาผลกระทบแต่ความเจริญต้องมาก่อน” (นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลโพธิ์ทราย) “ผมไม่ยอมย้ายไปไหน (ทำงานเทศบาลตำบลคำอาฮวนตำแหน่งปลัด 21 ปี) ส่วนหนึ่งอยากให้เกิดขึ้นที่พิเศษทางเศรษฐกิจอย่างเต็มตัว เนื่องจากถ้าผมย้ายงานที่ทำมาอย่างต่อเนื่องก็นายกเทศมนตรี ผมเป็นเจ้าบ้านเพราะพื้นที่ตั้งโรงงานหรือเขตเศรษฐกิจพิเศษอยู่ในพื้นที่ตำบลคำอาฮวนที่ผมทำงานอยู่ เมื่อถามว่าเห็นด้วยยอมเป็นอย่างนั้นแน่นอน” (ปลัดเทศบาลตำบลคำอาฮวน) “ในพื้นที่ของเรามีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ในการจัดตั้งพื้นที่ในการบริหารจัดการพื้นที่ให้เป็นศูนย์อำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการพื้นที่เนื่องจากพื้นที่มีการเวนคืนอยู่ในการดูแลรับผิดชอบของเทศบาลตำบลคำอาฮวน ส่วนตัวก็มองว่าเหมาะสมและดี” (นายกเทศมนตรี

เทศบาลตำบลคำอาฮวน) และ “ในส่วนพื้นที่ของเรามีส่วนต่อขยายหรืออาจเป็นส่วนที่ผลิตน้ำจากห้วยอ่างเก็บน้ำ เห็นเขามาสร้างที่ หมู่บ้านนาถ่อนซึ่งเป็นพื้นที่ต่อขยายเขตของการตั้งโรงงานและเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่เรารับผิดชอบ ดังนั้น ส่วนนี้เราไม่สามารถปฏิเสธได้ แต่เราต้องมีแผนเตรียมพร้อมรับมือเมื่อเกิดขึ้นจริง เพราะพื้นที่เราเป็นส่วนเชื่อมจากพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษไปส่วนส่วนอื่นๆ เช่น ในตัวเมือง สะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 2 ที่เป็นจุดผ่านแดนถาวรและมีรถขนส่งสินค้าไปเวียดนามได้อย่างดี” (นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลโพธิ์ทราย)

สำหรับการร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านกับหน่วยงานรับผิดชอบการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหารเงื่อนไขการเข้าพื้นที่ ควรมีการนำมาพิจารณาใหม่เนื่องจากเปิดประมูลแล้วไม่มีเอกชนสนใจมาลงทุน ต้องมีอุปสรรคมากกว่า และเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้ “ได้แต่รับฟังและทำตามเสนอไปค่อยข้างไม่ได้รับการตอบรับมากเท่าไร ส่วนตัวคิดว่า ประเทศเปิดเขตพิเศษทางเศรษฐกิจมากเกินไปเหมือนแข่งกันเองดังนั้น จึงทำให้นักลงทุนสามารถประเมินและเฝ้าต่อการลงทุนที่อื่นมากกว่า”(นายกเทศมนตรีเทศบาลดอนตาล) และ “ตามหน้าที่ที่เราได้เป็นเพียงเจ้าบ้านที่ดี นอกนั้นเราไม่มีส่วนตัดสินใจในกระบวนการทำงาน แต่เมื่อไหร่ก็ตามที่เกิดขึ้น(เขตเศรษฐกิจพิเศษและการเข้ามาตั้งโรงงานอุตสาหกรรม) เทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบไฟฟ้า ขยาย ประปา ขยะ และอื่นๆ อยากให้หน่วยงานที่รับผิดชอบคำนึงถึงจุดตรงนี้ด้วย” (ปลัดเทศบาลตำบลมุก)

2) การเปรียบเทียบทัศนคติของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในแต่ละพื้นที่ที่มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน จะมีเฉพาะบางพื้นที่ที่มีความเห็นต่างในเรื่องของการประกาศให้พื้นที่ทั้งหมดมีลักษณะเหมือนกันคือสร้างให้เป็นอุตสาหกรรม แต่ทั้งหมดมีความเห็นเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้ “ผมเป็นหนึ่งในคณะกรรมการที่เป็นผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่แรก ยิ่งไปกว่านั้นการเสนอเขตพื้นที่อำเภอดอนตาลเป็นส่วนขยายพื้นที่พิเศษให้เป็นพื้นที่เชิงเกษตรและท่องเที่ยวพื้นที่สีเขียว มากกว่าที่รับเป็นอุตสาหกรรม ปัจจุบันอาจกลายเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม เรามองเห็นศักยภาพของพื้นที่ดอนตาลที่ควรทำอะไรไม่ควรทำอะไร” (นายกเทศมนตรีเทศบาลดอนตาล) และ “ตามจริงอยากให้ประกาศทั้งจังหวัดได้พัฒนาได้เต็มที่ แต่อย่างไรก็ตาม ได้เท่าไรเราก็เอาเท่านั้นเนื่องจากนี้ ขนาดพื้นที่ 3 อำเภอบางตำบล รวมๆแล้วในทัศนะของผมนยังไม่มีการพัฒนาได้อย่างเป็นระบบและเต็มรูปแบบ” (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษามีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) ทัศนคติของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ความเห็นกับการประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้นำในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของการพัฒนาจังหวัดมุกดาหารให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ทั้งข้าราชการยังมีความมุ่งหมายปรารถนาให้เกิดการพัฒนาอย่างจริงจังให้เร็วมากที่สุดที่ได้การประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนการร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านกับหน่วยงานรับผิดชอบการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหารเงื่อนไขการเข้าพื้นที่ ควรมีการนำมาพิจารณาใหม่เนื่องจากเปิดประมูลแล้วไม่มีเอกชนสนใจมาลงทุน ต้องมีอุปสรรคมากกว่า และเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม 2) สำหรับการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในแต่ละพื้นที่ที่มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน จะมีเฉพาะบางพื้นที่ที่มีความเห็นต่างในเรื่องของการประกาศให้พื้นที่ทั้งหมดมีลักษณะเหมือนกันคือสร้างให้เป็นอุตสาหกรรม ผลที่สอดคล้องและใกล้เคียงกับงานวิจัยของ (Srisontisuk & G (2017) ศึกษาเรื่อง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร ที่

พบว่าหน่วยงานในท้องถิ่นประสบปัญหาที่เกิดขึ้นการมีส่วนร่วมและความชัดเจนที่เกิดขึ้นยังไม่สะท้อนต่อหลักการกระจายอำนาจที่ลงไปสู่ส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบมีความพยายามส่งเสริมแต่ยังขาดภาคเอกชนและนักลงทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาครัฐควรมีนโยบายที่มีความจริงใจและต่อเนื่องกันให้มากกว่าที่เป็นอยู่
 2. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกิจการเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มากขึ้น
- เนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในลักษณะเดียวกันในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ในเขตอื่นๆของประเทศ
2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ สอบถามทัศนคติของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

References

- Piromporn Chaiyon.(2014). Decentralization to Local Administrative Agencies: A Case Study of Self- government Based Upon the Will of the People in the Provincial Level.
- Krisnachuta & Srisupun.(2019). Discourse and Meaning Construction of Mukdahan Special Economic Zone. Journal of Social Sciences, Naresuan University, Volume 15 Number 2 (July-December, 2019): 38-66
- Srisontisuk & G (2017).The local government roles of the management in the special economic zones: a case study of Bang Sai Yai Subdistrict Municipality, Muang District, Mukdahan Province. Nakhon Lampang Buddhist College's Journal. Year 6, Issue 1, January-June.
- Praphaipheth & et al.,(2023). Leadership: Concepts, Theories, and Elements. Journal of Intellect Education (JIE), Volume 2 No.1 (January -February 2023) Page 59-73.
- Tangpanitanon, 2020, Approaches to development and Management Practices of Mukdahan Special Economic Zone. Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University Vol.7 No.2 July-December 2020

